

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי י"ד כסלו תשפ"ג | דף היומי בבלי: גדרים מד | דף הכולל: גדרים יד.
דף היומי בהלכה: מסימן ע"ה אמצע סעיף א' "ויש אומרים" עד סעיף ג'.
מוסר: שמירת הלשון - פרק ד' 'וגם הוא' עד פרק ד' 'וכתב רבינו'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער חשבון הנפש פתיחה סוף פרק ב

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

כשהרב מפוניבז' נותר לבדו ברכבת התחתית במנהטן מוקף בשחורים אמריקאים | 2544

הילד חייג אל האברך ושאל: "כמה כסף חסר לך?"
האברך התפלא, על לשונו כבר עמדה התשובה:
"מה זה שייך אליך?" אבל משום מה הוא מצא
עצמו עונה: "בערך שבעת אלפים שקלים"

הבוטח בה' - רגוע ושלו

סיפר לי אברך מה שבדידו הווה עובדא:
הוא היה מלמד בשעות הבוקר ילד יתום. בוקר אחד הוא קיבל
טלפון מהבנק: אם אתה לא מכניס כסף לחשבון עד השעה שתיים-
עשרה - אנחנו מחזירים לך שקים, סוגרים לך את החשבון...
הוא החל להתלבט: ללכת לחפש גמח"ם או ללכת ללמוד
עם הילד היתום? אין מישהו אחר שילמד איתו... הוא גילה גדלות
אדירה, והחליט ללכת ללמוד עם הילד.
אך הילד הבחין שהוא טרוד ומודאג, והבין שמישהו מעיק
עליו. הוא שאל אותו, והאברך משום מה החל לספר לו - ובעצמו
אמר שאין לו מושג מדוע סיפר לילד את הסיפור שלא שייך
בכלל לעולמם של ילדים: יש לי חובות לבנק. רוצים לסגור לי את
החשבון. אני בבעיה גדולה...
הילד התרגש מאוד: "ובכל זאת באת ללמוד איתי? תן לי! אני
אתפלל עליך..."
הם למדו סמוך לאיזה בית הכנסת, והילד לא עושה חשבונות
לאף אחד: הוא הלך לבית הכנסת, ניגש לארון הקודש, הסיט את

וילן שם בלילה ההוא (לב, יד)

המתח מגיע לשיאו. יעקב אבינו עומד להיפגש עם עשו ששונא
אותו, כועס עליו ומבקש להרגו. יעקב נמצא בישורת האחרונה
של ההכנות לקראת הפגישה הזאת. הוא הכין דורון, התפלל, וגם
הכין את עצמו למלחמה. ומה התורה כותבת? "וילן שם בלילה
ההוא" - יעקב אבינו הלך לישון.
איך אפשר ללכת לישון בכזה מתח? אם היו מספרים לנו
שמחבלים חדרו ליישוב, מישהו היה הולך לישון? כולנו היינו
מסתגרים בבתיים, נועלים דלתות וחלונות, מגיפים תריסים,
וממתנינים בפחד לבאות... מישהו היה מסוגל לישון?
התשובה: יעקב אבינו ידע דבר אחד. אחרי כל ההשתדלויות
שהוא עשה, אחרי כל ההכנות שהכין - מה שבאמת יעזור זה
הביטחון בקב"ה. הישועה רק מאיתו יתברך. ומי שסומך על ה' -
רגוע! הוא הולך לישון, כמו ילד קטן שהולך לישון וסומך על אמו
ואביו שידאגו לו לכל צרכיו.

לאברך שהוא כמו אבא שלך"...

הילד הגיע אל האברך ובידו השק. האברך היה המום: "מה זה? מי נתן לך את הכסף? למי אני צריך להחזיר?"

"אינך צריך להחזיר", השיב הילד. "מישהו נתן לך אותו במתנה בגלל שאתה לומד אתי"...

אמר לי האברך: תחשוב! אם הייתי בוחר לרוץ לגמחי"ם. הייתי משיג מזה אלף, מזה עוד אלף, ומזה אולי אלפיים. כל הבוקר הייתי מתרוצץ, כולי האי ואולי. לך תשיג שבעת אלפים שקל בשעתיים... ועוד הייתי צריך להחזיר... אולם כיון שהחלטתי לבטוח בה' וללכת ללמוד עם הילד - הישועה באה במלא יופיה ועצמתה.

מי שסומך על הקב"ה יכול לחיות חיים רגועים יותר, נטולי דאגות, בידועו שהשם יתברך ישלח לו את ישועתו, לעתים בצורות כאלו שהוא אפילו לא חלם עליהן.

(רבי גואל אלקריף שליט"א - שש באמרתך)

הפרכות, והחל להתפלל להשם יתברך מעומק לבו, כשדמעות זולגות מעיניו, שיעזור לאברך שמלמד אותו תורה...

ישב שם יהודי אמיד, שראה את הילד היתום מתפלל ובוכה. ניגש אליו ושאל: "בני! למה אתה בוכה? מה קשה לך?"

"האברך שמלמד אותי תורה, הוא כמו אבא שלי! הוא נמצא בקשיים כספיים ואני רוצה לעזור לו".

"לכמה כסף הוא זקוק?"

"אינני יודע! אם תיתן לי את הטלפון שלך, אוכל לשאול אותו".

הילד חייג אל האברך ושאל: "כמה כסף חסר לך?"

במחשבה ראשונה הוא לא רצה לענות לו. עמד לו על הלשון בהגיד: "מה אתה מתעסק עם דברים שאינם שייכים לך?" אבל גם הפעם, משום מה הוא כן ענה לו: "בערך שבעת אלפים שקלים".

העשיר שמע את התשובה, הוציא פנקס שקים מכיסו, וכתב שק על סך שבעת אלפים שקלים. "תן את השק במתנה גמורה

פעם בשהותו בארה"ב נקלע הרב מפוניבז' לרכבת התחתית בשעת לילה מאוחרת. לפתע הבחין כי נותר לבדו בקרון בין חבורת שחורים. המבטים שנעצו בו לא בישרו טובות, והוא שם לב כי הם קורצים האחד לשני...

"כל אשר ארע לאבינו עם עשו אחיו, יארע לנו תמיד עם בני עשו, וראוי לנו לאחוז בדרכו של צדיק"

ימסור לו את הכסף וישדלו לבטל את הגזרה.

הביט ה"חפץ חיים" בסכום שבידו ואמר: "זה כסף קטן. למושל צריכים לתת כסף גדול!"... ומנין למד זאת? מיעקב אבינו שאמר לשלוחיו: "ורוח תשימו בין עדר ובין עדר" ופירש רש"י: "עדר לפני חברו מלא עין, כדי להשביע עינו של רשע על ריבוי הדורות". הרשעים הללו צריכים לראות מול העיניים עוד כסף ועוד כסף!... הם אינם מסתפקים במועט...

פעם אחת באו פרנסי הקהל אל ה"חפץ חיים" וקבלו לפניו: "נסינו לתת למושל שוחד ובשום אופן הוא לא מוכן לקבל, ואם הוא לא מקבל זו בעיה רצינית כי את הגזרה הוא בוודאי לא יבטל. מה עושים?"

שאל אותם ה"חפץ חיים": "ויפצר בו' עשיתם? אצל יעקב כתוב 'ויפצר בו' ולבסוף 'ויקח'. תעשו כן גם אתם - וגם הרשע הזה יקח לבסוף"...

וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו (לב, ד)

כתב הרמב"ן: "ויש בה עוד רמז לדורות, כי כל אשר ארע לאבינו עם עשו אחיו - יארע לנו תמיד עם בני עשו, וראוי לנו לאחוז בדרכו של צדיק, שנזמין עצמנו לשלושת הדברים שהזמין הוא את עצמו, לתפלה ולדורות ולהצלה בדרך מלחמה, לברוח ולהינצל, וכבר ראו רבותינו הרמז הזה מן הפרשה הזאת כאשר אזכיר".

כל מעשיו של יעקב אבינו ע"ה היו מכוונים ומתוכננים כנגד הדורות הבאים, "עד אשר אבוא אל אדוני שעירה" - עד סוף הגלות, כדי שנדע "לאחוז בדרכו של צדיק" ולעשות כמעשיו.

יעקב אבינו סלל את הדרך לכל הגלויות, וגדולי ישראל בכל הדורות למדו מכאן כיצד לנהוג עם אויבי ישראל הבאים להציק להם ולהצר צעדיהם.

לפנינו כמה מעשים אודות הנהגות שנלמדו על ידי גדולי הדורות מפרשה זו.

על הרב מפוניבז' זצ"ל מספרים שהיה פעם באמריקה ונקלע לרכבת התחתית בשעת לילה מאוחרת. הביט סביבו ולפתע הבחין כי בקרון נשאר רק שחורים [כושים].

אוי, א בראך. כולם שחורים! וזאת עליכם לדעת, כי שם,

בתקופת ה"חפץ חיים" זצ"ל גזר פעם מושל המדינה גזרה קשה על אחת הקהילות היהודיות. מה עושים? נותנים שוחד. אספו כסף מכל בני הקהילה והביאו ל"חפץ חיים" שילך למושל,

דפק בדלת. הממונה פותח את הדלת ורואה לפניו בריה משונה,
עם קוטשמע ומגפים באמצע הקיץ... "כן, מה אתה רוצה?"
"אני נכד של הרב, הוא שלח אותי בשליחות חשובה למושל".
"המתן רגע".

ניגש הממונה אל המושל ואמר: "יש כאן אברך הטוען כי הוא
נכד של הרב, והרב שלח אותו".
"בסדר, שיכנס".

כשנכנס, הביט בו המושל בתדהמה. "רגע אחד", אמר, "לפני
שאתה מדבר ברצוני להבין משהו. בחוץ חם ואתה לבוש בגדי
חורף כבדים. מדוע?"

"אני אסביר לך", אמר רבי חיים, "אמי הגיעה אלי בחלום
ואמרה שהיום ירד שלג ויהיה כפור, כמו בשיא החורף הרוסי.
אינני מחפש לעצמי צרות, לא רציתי להצטנן ולכן התלבשתי
כראוי למזג אוויר סוער שכזה, להיות בטוח שהכל יהיה
בסדר..."

המושל פרץ בצחוק. "אמא שלך הגיעה בחלום... תגיד לי,
אתה באמת מאמין בחלומות?"

"כן, אדוני המושל. אל לך לצחוק מהחלומות של אמא שלי.
זו לא פעם ראשונה שהיא אומרת לי דברים והם מתקיימים, ואם
היא אומרת שיהיה שלג - אני מאמין לה שיהיה שלג!"
- "אה, יהיה שלג?"

"כן, ואני מוכן להתערב על כך", אמר רבי חיים.
"על כמה?"

"על כך וכך", וכאן נקט רבי חיים בסכום גבוה - הסכום
שהוקצב לדמי השוחד לביטול גזרת המקווה.

"טוב, בסדר", הסכים המושל, "בא ונראה עד הלילה מה יהיה".
כמובן שעד הערב לא ארע מאומה. לא שלג, לא גשם ולא
כפור.

בלילה הגיע רבי חיים עם הכסף לבית המושל.

"אתה רואה?" סנט בו המושל, "אמרת לך שלא יהיה שלג!"
אמר לו רבי חיים: "מה אני יכול לעשות שהחלום של אמי לא
התקיים. הפסדתי בהתערבות, הא לך הכסף".

אולם לפני שיצא מהחדר, לחש לכיוון המושל: "אבל בענין
המקווה - יהיה בסדר, הלא כן?"
"כן כן, המקווה יהיה בסדר" אמר המושל, וכך הוסרה הגזרה
שרחפה מעל ראשם של יהודי המקום.

(רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל - יחי ראובן)

באמריקה, השחורים הם כמו הערבים כאן, בערך. הצד השווה
שבהם שכונתם להזיק... אצלם, להרוג יהודי זו לא עבירה גדולה...
בקיצער, הוא רואה את עצמו, יהודי בודד, מוקף בחבורת
שחורים, שפניהם הקשוחות אינן מבשרות טובות, והוא שם לב
שהם קורצים עין אחד לשני...

ניגש אליהם, הוציא מהכיס פסת נייר, עליה רשומה כתובת
ואמר: "אקסיוז מי [סלחו לי], אולי אתם יכולים לומר לי באיזו
תחנה עלי לרדת?"

"הו, בודאי", אמרו הכושים, "עליך לרדת בתחנה הקרובה.
אל דאגה, אנחנו נראה לך את הכתובת", ובעודם מדברים נעמדו
כולם ליד הדלת של הרכבת. ברגע שהרכבת נעצרה, פנה אליהם
הרב ואמר: "בבקשה, תרדו קודם..." "כיבד אותם לרדת לפניו.
אין זמן, כולם ירדו בזריזות.

ואז לפתע קרא הרב: "אוי, שכחתי את המזוודה..." בינתיים
הדלת נסגרה והכושים נשארו כולם בחוץ. הרב התיישב בחזרה
במקומו והמשיך בנסיעה עד למחוז חפצו.

לאחר מכן שאלו את הרב זצ"ל מהיכן לקח את הרעיון הזה,
והוא ענה: "למדתי זאת מיעקב שאמר לעשו: 'עבר נא אדוני לפני
עבדו', הוא כיבד אותו - בבקשה, לך לפני..."

הנצי"ב מוולוז'ין זצ"ל הגיע פעם הביתה, ורבי חיים מבריסק
זצ"ל, נכדו, שלימים גם שמש כראש ישיבה בוולוז'ין, הבחין שפניו
של סבו עגומות.

שאל אותו: "זיידע, מה קרה?"

סיפר הנצי"ב: "רוצים לסגור את המקווה. אמנם זו לא הפעם
הראשונה שזוממים לעשות זאת, אלא שבפעמים הקודמות נתנו
שוחד למושל והכל היה בסדר, אבל עתה הגיע מושל חדש והוא
לא מוכן לקחת כסף, א בראך!"

אמר לו רבי חיים: "תן לי את הכסף, אני כבר אכניס לו אותו".
"לא תוכל", אמר הנצי"ב, "ניסיתי והוא לא לוקח", אבל רבי
חיים בשלו: "אני אצליח לשחד את המושל ולבטל את הגזרה!"

אחרי שכנועים הסכים הנצי"ב ונתן לרבי חיים את הכסף.
רבי חיים זצ"ל היה חכימא דיהודאי. המעשה התרחש בתקופת
הקיץ. הלך רבי חיים לארון בו מאוכסנים בגדי החורף, הוציא את
הקוטשמע [כובע הפרוה] הגדול והרחב, ואת המגפיים, לבש הכל
וכך הלך לבית המושל.

077-2222-666 או ***4992**

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

המנהל לא יכול היה לסרב לבקשה הנרגשת, ואמר מיד: "אני מוכן ורוצה לעזור לך! אבל לפני כן אני מבקש שתכנס למרן רבי אהרן ליב שטיינמן ותשאל אותו האם קבלת הילד לת"ת באמת תיזקף לזכותך!" תשובתו של מרן היתה מפתיעה...

מי לא צריך זכויות

אצל מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, אימץ לעצמו את המצוה לסייע להורים להכניס את ילדיהם למוסדות תורה.

רבי יצחק נפטר בערב ראש השנה תשס"ט לאחר מחלה קשה. בחודש אב, כשכבר היה על ערש דווי, צלצלה אליו אשה מירושלים, וסיפרה לו כי ברצונה להכניס את בנה לחידה, אבל ההנהלה מסרבת לקבל אותו, כיון שהיא גרושה, והיא מבקשת ממנו שיסייע לה להכניס את בנה לתלמוד התורה.

רבי יצחק, כהרגלו, נרתם לעזרה. הוא צלצל מיד למנהל תלמוד התורה, ואמר לו את הדברים הבאים: "אם הנך מסרב לקבל את הילד מפני שאינו מתאים לתלמוד התורה, ראה את השיחה הזו כמבוטלת וכאילו לא דיברתי אתך מאומה. אבל אם הנך מסרב לקבל את הילד, כי אמו גרושה, ואתה חושש שלא יהיה מי שיפקח עליו, והוא יפול למעמסה על צוות המלמדים, אני מבקש ממך מעומק לבי: קבל אותו בעבורי. אני חולה מאוד וזקוק לזכויות, עשה לי טובה, ותן לי לצבור עוד זכות אחת לקראת העמדתי לדין!".

מנהל תלמוד התורה לא יכול היה לסרב לבקשה הנרגשת, ואמר מיד: "אני מוכן ורוצה לעזור לך! אם קבלת הילד לתלמוד התורה תהווה זכות עבורך, אני מוכן לקבל אותו! אבל לפני כן אני מבקש שתכנס לרבי אהרן ליב, ותשאל אותו האם קבלת הילד באמת תיזקף לזכותך!".

רבי יצחק, שהיה אפוף חולשה, לא היה מסוגל לעצור כוח ולעלות במדרגות שהובילו לביתו של הגראי"ל, לכן עלה אחיו במקומו, והציג בפני גדול הדור את שאלתו של מנהל תלמוד התורה.

תשובתו של רבי אהרן ליב היתה מפתיעה במקוריותה: "ר' יצחק לא צריך שיקבלו את הילד, כי הוא כבר עשה את ההשתדלות שלו. כן קיבלו או לא קיבלו, זה כבר לא ענין שלו. הוא כבר קנה את זכותו בכך שטרח ושוחח עם מנהל החידה. אבל הסבר לי דבר אחד: למה ר' יצחק מבין שהוא צריך זכויות, ואותו מנהל חושב שאינו צריך זכויות?!"...

(רבי שלמה לוונשטיין שליט"א - מתוק האור יצחק ויעקב אבינו)

ויירא יעקב מאוד ויצר לו

בעת שעשו רדף אחריו, התיירא יעקב וחשש מאחיו, כפי שנאמר: "ויירא יעקב מאוד ויצר לו" (לב, ח).

השאלה העולה היא, כיצד יתכן שיעקב פחד מעשו, והרי הקב"ה הבטיחו מפורשות שיהיה עמו בכל מקום, ויגן עליו בכל אשר יפנה, כמו שנאמר לעיל (כח, טו): "והנה אנוכי עמך ושמרתך ככול אשר תלך".

והרי ההבטחה האלוקית שקיבל יעקב אבינו מאת ה' היא מגן שאין דומה לו. ראשי מדינות בעולם חוששים מפני התקפה אטומית, ולפיכך הם בונים מקלטים מבוצרים במעבה האדמה, בעלי קירות בטון בעובי עצום, כך שגם פצצת אטום לא תוכל להם.

ליעקב אבינו היה מבצר חזק יותר מכל אלו - ארבע הבטחות שהבטיח לו הקב"ה במפורש: אנוכי עמך, ושמרתך בכל אשר תלך, והשבותיך, כי לא אעזבך. עם שמירה כזו, ברור ששום מזיק אינו יכול לפעול, ואף פצצה אינה יכולה לחדור, שהרי אין עוד מלבדו! הוא מצוי, למעשה, בתוך המבצר החזק ביותר ובמקלט המוגן ביותר.

לאור זאת תמוה, מדוע חשש יעקב מפני עשו? ממה פחד אחרי כל ההבטחות הללו? איך נאמר להלן (לב, ח): "ויירא יעקב מאוד ויצר לו"?

על שאלה זו עומדת הגמרא (ברכות ד ע"א) ומבארת, שיעקב חשש שמא יגרום החטא, והקב"ה יבטל את הבטחתו.

צא ולמד, כמה חמור הוא חטא! כמה הוא נורא! זוהי הסיבה לפחד האיום של יעקב אבינו. אמת, הקב"ה הבטיח לו הבטחות עצומות - אך הוא ידע שבכוחו של חטא, ואפילו הקטן ביותר, לחדור את כל ההגנות.

מכאן אנו למדים, עד כמה צריך האדם לירא מהחטא, ועד כמה עליו לאגור זכויות ומצוות שיעמדו לו בעת צרה.

בן דודי, רבי יצחק לוינשטיין זצ"ל, אשר היה משמש בקודש

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

הרבי היה מושיט ידו לקופסא ולוקח את האתרוג הראשון שעלה בידו, בלי להסתכל ובלי לבדוק. וראה זה פלא, תמיד היה יוצא לו האתרוג היפה והמובחר ביותר! שאלו אותו: מה הסוד שלך?

אדם ישר - הקב"ה מוביל אותו ישר

האדמו"ר היה מושיט ידו לקופסא ולוקח מתוכה את האתרוג הראשון שעלה בידו, בלי להסתכל ובלי לבדוק. ומעניין שתמיד היה יוצא לו האתרוג היפה והמובחר מבין כל האתרוגים! שאלו אותו: מה הסוד שלך? איך עולה בידך האתרוג המובחר ביותר בלי לבדוק?

נענה ואמר: פשוט מאוד. כתוב בפסוק (קהלת ז, כט): 'אשר עשה האלוקים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים'. אדם ישר - הקב"ה מוביל אותו ישר. הגמרא (ערכין טז ע"ב) אומרת: מה נקרא ייסורים? "אפילו הושיט ידו לכיס לטול שלוש ועלו בידו שתיים". אדם ישר, שהושיט ידו לכיס להוציא שלושה שקלים - יצאו לו שלושה שקלים ולא שנים! ואם הוא צריך לפתוח את הגמרא בדף כ"א - היא תפתח לו בדיוק בדף הזה, ולא דף קודם או אחר כך. למה? כי את האדם הישר הקב"ה מוביל בצורה ישרה. מי שמתפתל, מחשב חשבונות, מזוגג ימינה ושמאלה - הקב"ה גורם לו להמשיך ולהתפתל בלי להרויח מזה כלום.

במוצאי יום כפור, אמר האדמו"ר מביאלא, אני אחרי יום שלם שעשיתי תשובה, כקטן שנולד. קטן שנולד הוא "ישר", כי אלוקים עשה את האדם ישר, ומי שהוא ישר - ידו נמשכת ישר אל האתרוג המובחר ביותר.

עד כאן הסיפור, ומכאן לתירוצו של ה"מנחת חיינו": מדתו של יעקב היא: "תתן אמת ליעקב". הוא ישב אצל הרמאי הגדול ביותר בעולם, ואפילו מחט קטנה משל לבן לא נמצאה בכל כליו. מלה אחת של שקר לא יצאה מפיו. עם לבן גרתי - ותרי"ג מצוות שמרתי. יעקב נשאר "ישר" - עם האמת. משום כך הוא אינו צריך לחפש בתוך עדרו את המובחרים והמשובחים יותר. הוא יכול להיות סמוך ובטוח שמה שיעלה בידו - הוא המובחר ביותר!

יש אנשים שמתלוננים: זה רב אתי, זה עושה לי כך וכך... דע לך! אם היית ישר - הקב"ה היה מסדר אותך עם אנשים ישרים. כנראה גם אתה עשית כל מיני חשבונות - לכן הקב"ה הביא אותך בין אנשים שעושים אתך חשבונות. וזו עבודת חיינו: להיות ישר עם הקב"ה.

(רבי גואל אלקריף שליט"א - שש באמרתך)

הסיפור הבא מובא בספר 'זכרון משה' על ה'חתם סופר' זצ"ל: ויקח מן הבא בידו מנחה לעשו אחיו (לב, יד) מהלשון "ויקח מן הבא בידו" משמע, שיעקב לקח מהדבר הראשון שעלה לו ביד, מהעזים הראשונות שעמדו לפניו, מהגמלים הראשונים, וכיוצא בזה, ולא בחר את השמנים והמובחרים שבעדרו.

שואל ה"חפץ חיים" זצ"ל: הרי אתה, יעקב, יודע שעשו שונא אותך, מבקש להרוג אותך. אתה יודע שהשוחד מעוור אפלו עיני חכמים. אם אתה כבר משחד אותו - תשחד אותו במשהו טוב! תחפש את הגמלים הכי שמנים, את החמורים הכי משובחים! למה אתה מביא לו "מן הבא בידו", מה שנתפס לך ראשון ביד? בספר "מנחת חיינו" הביא תירוץ מתוק מדבש, ובהקדם סיפור, ובהקדם לסיפור הקדמה קצרה:

האדמו"ר מביאלא, שהיה צדיק יסוד עולם, הנהיג את עדתו בפולין. רבי חיים מבריסק זצ"ל היה שולח אליו אנשים לקבל ברכה, והוא אחז שהאדמו"ר מביאלא נחשב למזכה הרבים הגדול ביותר בדור, ולכן ברכתיו מתקיימות. ומדוע הוא נחשב למזכה הרבים? היות ובזכותו סיימו ללמוד אלפי שסי"ם! איך הוא עשה זאת?

פשוט מאוד: משהו הגיע אליו וביקש ברכה. אמר לו: "תלמד מסכת ברכות - יהיה לך ברכה". אחריו נכנס עוד יהודי וגם הוא ביקש ברכה. אמר לו: "תלמד מסכת שבת. הקב"ה יעשה לך עונג שבת, יום שכולו שבת". לשלישי אמר: "תלמד מסכת ערובין. הקב"ה יעשה לך מחיצה מפני הצרות". לרביעי אמר: "תלמד מסכת פסחים, הקב"ה יפסח וידלג עליך בעת צרה". כך היה מחלק את כל הש"ס, עוד ש"ס ועוד ש"ס. רבי חיים מבריסק אחז שזהו זיכוי הרבים הגדול ביותר ולכן כדאי לקבל ברכה ממזכה הרבים הזה.

עד כאן הקדמה לסיפור. ועכשיו ניגש לסיפור: בפולין לא היו מספיק אתרוגים. במוצאי יום כפור הסוחרים היו באים אל האדמו"ר מביאלא עם קופסא מלאה באתרוגים, ובטרם היו מציגים אותה למכירה לכל הקהל, נתנו לו לבחור ראשון.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

לא התעצלתי, טסתי לארץ ישראל והלכתי להיפגש עם הרב של בית הכנסת בשכונת רחביה בירושלים. שאלתי אותו: אתה יכול לספר לי מהיכן ספר התורה שיש לכם כאן בבית הכנסת?

האם גם אנחנו יכולים להשתמש בנוסחה הפלאית שהפכה ברגע אחד את עשו מאויב לאוהב?

מסוים. ואתה הרי בחור מתמיד, מגיע מוקדם בבוקר לבית המדרש. בכל בוקר תכין לו את הסטנדר הזה במקומו". הוא עשה כן, וראה זה פלא: כעבור כמה ימים הוא הפך להיות אוהבו הגדול.

הוא שאל את הרב דסלר לפרש השינוי, והרב הסביר: "כשאתה התחזקת במשהו - זה רומם אותך והביא לשינוי!" כל התחזקות, כל עבודה על מדות, בכוחה להביא למהפך. כל מי שמחפש שינוי - העצה לכך היא לתפוס נקודה מסוימת ולהתחזק בה.

אספר מעשה נפלא:

יהודי אמריקאי היה מגיע, שבת אחר שבת, עם רכבו לבית הכנסת בזמן "הגבהת התורה", מתבונן בהגבהה וחוזר לביתו. לאחר מספר שבועות שהדבר חזר על עצמו, יצא אחד המתפללים אחריו והסביר לו שהדבר אסור. היהודי קיבל את הדברים, אך המשיך לבוא ברגל... שבת אחרי שבת.

אחד המתפללים הזמין אותו להכנס לבית הכנסת, לשבת להאזין לתפלה. בתחילה הלה הרגיש חוסר נעימות, אך לאט לאט התיישב יותר ויותר זמן, הביאו לו סידור עם תרגום לאנגלית, הסבירו לו מהי תפילה, מהי פרשת שבוע, והוא גילה התעניינות מרובה בכל זה.

בקצור, משבת לשבת היהודי מתחזק, מגלה צימאון לדעת עוד ועוד, עד שבסופו של דבר חזר בתשובה. שאלו אותו: אולי תוכל להסביר מה היה הרעיון שלך לבוא כל שבת ל"הגבהת התורה"? והוא השיב:

"סתא שלי היתה נצולת שואה שהגיעה מפולין לארצות הברית. היא היתה אשה צדקת, ואספה במסירות נפש צדקה לשיבה. ההורים שלי כבר היו 'פרווה', ואני כבר למדתי בחינוך גויי אמריקאי, בלי שום קשר ליהדות.

"עברו ארבעים שנה. לקחו אותנו לטיול בארץ ישראל. הגענו לשכונת רחביה ואמרו לנו: בואו נעשה ביקור שרשים ונתבונן איך נראה בית כנסת אורתודוקסי בשבת. לא הייתי מוכן להכנס לבית כנסת. אמרו לי: טוב, יש פה עזרת נשים, תעמוד שם. עמדתי בעזרת נשים וראיתי שמגביהים את ספר התורה. שאלתי מה זה? והסבירו לי שזה ספר תורה. אינני יודע למה, אבל כשהגביהו אותו התרגשתי

וירץ עשו לקראתו ויחבקהו ויפול על צוארו וישקהו (לג, ד) המפרשים שואלים מה גרם למהפך האדיר שהתחולל אצל עשו? כיצד אפשר להבין שברגע אחד, בראותו את יעקב משתחוה לו ומעניק לו דורון, הוא משנה את יחסו אליו בשלוש מאות שנים מעלות, והופך משונא מושבע לאוהב?

רבי אליהו אליעזר דסלר זצ"ל מבאר את העניין: כתוב במדרש "שוחר טוב" (פרק כו) שאדם ששומע קללתו, ויש בידו את הכוח לענות, ואף על פי כן שותק - נעשה שותף לקב"ה. מהותו של שותף היא שמתחשבים בדעתו.

והנה, כידוע, יעקב אבינו היה גבור גדול. באצבעו הקטנה היה יכול לגלול אבן ענקית כמי שמעביר פקק מעל בקבוק. על הפסוק (לא, מה) "ויקח יעקב אבן וירימה מצבה" אומר המדרש (תנחומא וישלח אות ד) שגדלה של האבן היה כגדלה של העיר טבריה... לבן ואנשיו לא יכלו, כמובן, להזיז אותה, אך יעקב ובניו הצליחו. גם בניו היו גיבורים, ושנים מהם הצליחו לנצח עיר שלמה שמנתה עשרים וארבעה אלף תושבים.

ליעקב לא היתה, אפוא, סיבה לפחד, לא מלבן ולא מעשו. אם היה נלחם בהם - היה גובר על שניהם. הוא יכול היה לומר לעשו: "מה אתה רוצה ממני? כלום הכרתי אותך למכור לי את הבכורה? אתה מרצונך החופשי מכרת לי אותה, ולא זו בלבד אלא גם ביזית אותה. על מה אתה יוצא למלחמה נגדי? ואם דווקא אתה רוצה מלחמה - אדרבה! בא נצא למלחמה". אך יעקב הכניע את עצמו והחליט שעבודתו היא לשתוק!

ומי שמתגבר על מידותיו ושותק, גם כשיש בידו את הכוח להשיב מלחמה שיערה - נעשה שותף לקב"ה. הקב"ה התחשב בדעתו של יעקב וביטל את דעתו של עשו. באותו רגע הפך עשו משונא לאוהב.

סיפר רבי יששכר מאיר זצ"ל מעשה שארע עמו בתקופת לימודיו בישיבת פוניבז'.

משום מה, ובלי כל הסבר, היה בחור בישיבה שהוא לא סבל אותו. הוא ניגש לרב דסלר ושאל אותו: "אינני יודע מה פשר המידה הרעה הזאת שיש בי, שאינני סובל - בלי שום סיבה - את בחור פלוני? מה אני עושה עם זה?" השיב לו הרב דסלר: "הבחור הזה, כך הבחנתי, אוהב סטנדר

מאוד. הרגשתי הרגשת רוממות, שמימי לא הרגשתי כמותה. "הטיול הסתיים, וחזרתי לארצות הברית. אמרתי לעצמי: אני חייב לחוות את אותה חוויה פעם נוספת. באתי לבית כנסת להגבהת התורה אך לא הרגשתי כלום. אמרתי לעצמי: אולי זה תלוי באיזה שבוע? אז באתי עוד פעם, ועוד פעם. אך עדיין לא הרגשתי כלום. אמרתי לעצמי: אולי זה בגלל שאני נוסע? אז התחלתי לבוא ברגל. אך ללא הרגשה.

"אמר לי יהודי פיקח: כנראה שיש לך איזשהו קשר לספר התורה שבשכונת רחביה, כדאי לך לבדוק. ואני לא התעצלתי: טסתי לארץ ישראל, לשכונת רחביה בירושלים, ופגשתי את הרב של בית הכנסת. הרב היה יהודי מבוגר, ושאלתי אותו: אתה יכול לספר לי מהיכן ספר התורה הזה? והרב סיפר לי: אני הייתי רב בקליבלנד. כשעלינו לארץ ישראל רצינו לפתוח בית כנסת ליוצאי ארצות הברית בשכונת רחביה, אבל לא היה לנו ספר תורה. היתה פה אשה גבאית צדקה [הסבתא שלי], שהיתה אוספת

כספים לצדקה. ניגשנו אליה וביקשנו ממנה עזרה לרכישת ספר תורה שעלותו ששת אלפים דולר. והיא השיבה שהיא נותנת את כל הששת אלפים מכיסה הפרטי, יען כי נולד לה נכד פג והיא מבקשת לרכוש את ספר התורה לרפואתו. היא ביקשה שה'מי שברך' הראשון שיעשו בספר התורה הזה יעלה לרפואת נכדה הפג. כך סיפר לי הרב של בית הכנסת.

"ומי היה הנכד הפג? אני!"
"אין פלא, אפוא, שכעבור ארבעים שנה, כשהגעתי וראיתי את אותו ספר תורה - התרגשתי כל כך. והספר תורה הזה החזיר אותי בתשובה".
לפעמים אדם עושה איזשהו חיזוק, וארבעים שנה לא רואה תוצאות. עליו לדעת שכל חיזוק משנה עולמות. לפעמים רואים זאת יותר מהר ולפעמים פחות.
זה סוד השנוי הגדול שחל ביחסו של עשו ליעקב.
(רבי גואל אלקריף שליט"א - שש באמרתך)

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

נדירים דף מד

מה הקשר בין נתינת מעשר לעשירות?

אמאי פטור מן המעשר

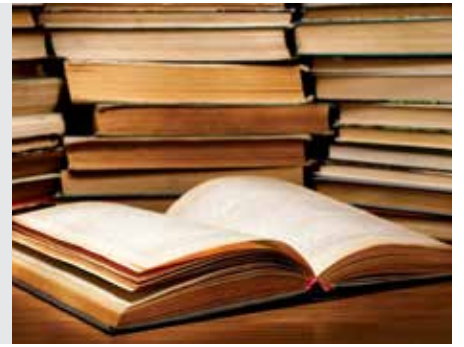
ונתנו בזה סימן מדברי אברהם אבינו ללוט: "אם השמאל ואימנה" (בראשית יג, ט), אם אתה תקבע את הנקודה על "עשר" בצד שמאל, היינו, שתיתן מעשרות, אז אני אשים את הנקודה בצד ימין - אשפיע עליך עשירות ורווחה. אתה תהיה הבעל הבית ואני, כביכול הכהן, אבל "ואם הימין" שתדאג רק לעושר, "ואשמאילה" אעמיס עליך עול של מיסים וארנונות. וזה גם כן הכוונה "הרוצה להעשיר יצפין", ישים את הנקודה בצד שמאל, יתן מעשר וצדקה כי צפון הוא בצד שמאל עכ"ד ודפח"ח.
(חכו ממתקים - מתוק לחיכי)

טעם נפלא מדוע נתינת מעשר זו סגולה לעשירות, כתב הרה"ק דכי צדוק הכהן מלובלין (קומץ המנחה ח"ב אות י) דמה שאמרו "עשר בשביל שתתעשר", שכאשר מנצח תאות העושר על ידי מעשר וחלוקה לעניים שאינו חפץ כלל בעושר, על ידי זה יוכל להשיג עושר, על דרך כל הבורח מן הגדולה הגדולה רודפת אחריו עכ"ד.
מליצה נאה מצינו בספרים (שפתי צדיקים), על מאמרם ז"ל הנ"ל - עשר תעשר בשביל שתתעשר. הנה ההבדל בין עֶשֶׂר, שפירושו מעשר, ובין עֶשֶׂר שפירושו עשירות, הוא בנקודה העליונה של ה"שין", זה ב"שין" ימנית וזה ב"שין" שמאלית.

האזינו לתוכנית 'הפותח בכל יום' בקו השיעורים של דרשו
כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם פוקס

077-2222-666 שלוחה 31

המחלוקת הידועה בעניין 'פאה נכרית'

עצמה, אם היא נחשבת ככיסוי. ויש אומרים, שפאה נכרית אינה נחשבת ככיסוי ראש, ואדרבה, השיער התלוש דינו כשיער המחובר, שנחשב כערווה, ואסור לומר דברי קדושה כנגדו. ויש שכתבו, שאף לדעת המתירים, אין להקל בכך במקומות שלא מקובל לחבוש פאה נכרית, כדי שלא תראה חובשת הפאה כגלית ראש.

[שו"ע עה, ב, ומשנ"ב טו]

חובה על אשה נשואה לכסות את שערות ראשה, ואיסור גילוי הראש נזכר בתורה, בפרשת סוטה: "וּפָרַע אֶת רֹאשׁ הָאִשָּׁה" - שהכהן מגלה את ראשה, ומכלל הן אתה שומע לאו, שקודם לכן לא היה ראשה מגולה, כיון שנשואה היא. ולדעת הרמ"א ופוסקים רבים נוספים - 'פאה נכרית', דהיינו, כיסוי המיוצר משיער של אשה אחרת, מועיל כיסוי ראש מן הדין. ויש מהמתירים שנחלקו בנוגע לפאה העשויה משערה של האשה

האם אשה חייבת לכסות את ראשה בביתה?

אבותינו, בכל המקומות שנפוצו בהם ישראל, לאסור בזה, ולכן הרי זה דין גמור, כדעת האוסרים. ולנשים שטרם נישאו, מותר לגלות את שערותיהן אף ברחובה של עיר, כנהוג, אך נחלקו הפוסקים, אם צריכות לאסוף את שערותיהם; ויש שכתבו, ששיער קצר, לכל הדעות אין חובה לאוספו.

[משנ"ב עה, י, יב ויד, וביה"ל ב, ד"ה מחוץ; בו"מ דרשו, 26]

כאמור, חובה על אשה נשואה לכסות את שערות ראשה. ולדעת פוסקים רבים, אסור לה לגלות את שערותיה אפילו בחדרה שבביתה. ובזוהר הקדוש נאמרו דברים חריפים על המגלה את שערותיה בביתה, ומאיזך - ברכות רבות לנמנעת בכך. וישנם פוסקים המתירים את גילוי השיער בבית, כאשר לא נמצאים בו אנשים זרים; אך כבר נהגו ישראל מקדמת דנא כדעת האוסרים, וכדברי החתם סופר - שכבר קיבלו עליהם אבות

איסור ההסתכלות על נשים - הלכה זהנהגה

מפני שהדבר גורם ביתר שאת למחשבות שאינן ראויות. והנהגה הראויה, ובמיוחד לאדם נכבד, היא - שלא להסתכל על נשים כלל, מלבד אשתו, אמו, בתו ואחותו, שמותר להסתכל עליהן ולהנות מראייתן. ובכל מקרה, כל ראייה הגורמת לאדם למחשבה בלתי ראויה, אסורה מדאורייתא. וראה במקורות, פרטים נוספים בהלכה זו.

[משנ"ב עה, ב וז; בו"מ דרשו, 16 ו-18]

נאמר בתורה בפרשת כי תצא: "וְנִשְׁמַרְתָּ מִכָּל דְּבַר רָע", ודרשו חכמינו ז"ל, שאסור לאדם להסתכל על אשה זרה, בין פנויה ובין אשת איש, לשם הנאה, כיון שהדבר מביא לידי מחשבות שאינן ראויות.

ואת המקומות שדרכה של אשה לכסות - בכל מקום כפי ההנהגה המקובלת בו, כל שאין ההנהגה נוגדת את ההלכה - אסור לראות אף לפי תומו, כלומר, אף ללא כוונה להביט בהם;

* בתפילת שמונה עשרה, חובה על המתפלל להיות מכוסה בצורה מכובדת, כיון שהוא כעומד לפני המלך, ואסור להתפלל בלבוש בלתי מלא.
* שטח של טפח מגולה במקומות המכוסים שבאשה, דינו כערווה; ואסור לומר כנגדו ברכות, תפילה, או דברי תורה, ואף בעצימת עיניים. ויש שמתירים בעצימת עינים, ובפרט בעת אמירת דברי תורה ללא הזכרת שם הש"ת.
* חובה על האשה לכסות תמיד את כל גופה, פרט לפנייה ולקדיה - עד המרפק. ונכון שתכסה גם מעט תחת המרפק לכיוון כף היד.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

הרואה את חבריו ישן עם תפילין - האם צריך להעירו?

נרתיקו, רשאי לישון אפילו שינה ארוכה ועמוקה. ויש אומרים, שהיתר זה הוא רק באופן שיש בנרתיק חלל של טפח על טפח (טפח = 8-10 ס"מ, לשיטות השונות) לפחות. ואם נרתיק התפילין מכותף על הכתף, כפי שרבים נוהגים בימינו, ואין חשש שיפלו מעליו במהלך השינה, מותר לישון עמו בכל אופן, לכל הדעות.
[סימן מד, סעיף א"ס"ק ד, ז"ח; ביאורים ומוספים דרשו, 9]

בשעה שהתפילין מונחות על הראש ועל הזרוע, אסור מדרבנן לישון אפילו שינה קצרה. והרואה את חבריו נרדם עם תפילין למשך יותר מכדי הילוך מאה אמה (54-72 שניות, לשיטות השונות), עליו להעירו.

וכמו כן, המחזיק תפילין בידו, אסור בשינה, מחשש שיפלו מידו במהלך השינה. אולם, המחזיק בידו תפילין כשהן בתוך

הלוח היומי

י"ד בכסלו | רבי נתן ב"ר עמרם גשטטנר זצ"ל, אב"ד שיכו אגו"י ור"י פנים מאירות, בעל להורות נתן ועוד

תר"פ: רבי דוד ב"ר מסעוד אבוחצירא הי"ד, רבם של יהודי תאפיללת-מרוקו, בעל פתח האהל, שכל טוב, רישא וסיפא.
תר"ץ: רבי בצלאל זאב ב"ר חנוך העניך שפרן, אב"ד שטפנשט ובאקו, בעל שו"ת רדב"ז.
תרצ"ד: רבי שמואל זלמן ב"ר יהושע אהרן צבי ויינברגר זצ"ל.
ת"ש: רבי שאול ב"ר מרדכי רוזנברג זצ"ל, אב"ד רצפרט, בעל חמדת שאול.
תש"ד: רבי משה יהושע ב"ר יחיאל מיכל לנדמן זצ"ל.
תשל"ז: רבי מרדכי יעקב ב"ר חיים ברייש זצ"ל, בעל חלקת יעקב.
תשע"א: רבי נתן ב"ר עמרם גשטטנר זצ"ל, אב"ד שיכו אגו"י ור"י פנים מאירות, בעל להורות נתן ועוד.

ביום זה נולד ונפטר ראובן בן יעקב אבינו ע"ה (בעל קצ"ג-שי"ז).

יארצייט:

תי"ח: רבי מנשה ב"ר יוסף בן ישראל זצ"ל, בעל מקוה ישראל, שפה ברורה, נשמת חיים, תשועת ישראל ועוד.
תקס"ז: רבי משה שמואל ב"ר פנחס זצ"ל, מפוזנא, בעל בית שמואל אחרון.
תרכ"ט: רבי מנחם נחום ב"ר ישראל (מרוז'ין) פרידמן זצ"ל, משטפנשט.
תרס"ז: רבי מרדכי ב"ר מנחם נחום טברסקי זצ"ל, מלזיעב-מינסק.
תרע"ה: רבי אלעזר ב"ר ירמיהו לעוו זצ"ל, אב"ד אונגוואר, בעל פקודת אלעזר.

מעולם לא כעסתי!

פעם מישהו הכעיס מאוד את נכדו של ראש ישיבת פורת יוסף, הג"ר יהודה מועלם, ורבינו שאל את נכדו: "למה אתה כועס?" והוא ענה: "איך אפשר לא לכעוס, הרי סבא יודע מה עשו לי", רבינו ענה: "לא אמרתי שלא הכעיסו אותך, אבל אתה לא צריך לכעוס!" הנכד שאל: "אם היו עושים לסבא כזה דבר, סבא לא היה כועס?" רבינו השיבו: "לא! מעולם לא כעסתי!" (גאון הענוה עמ' 301)

נשתדל להתאמץ בתיקון מידת הכעס, שלעולם לא יהיה דבר שיוכל להוציא אותנו משלוותנו

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il